

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 699/2021 vp

Vastaus kirjalliseen kysymykseen tuulivoimaloiden kiinteistöverotusarvon määräytymisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Mikko Savolan /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 699/2021 vp:

Miten hallitus seuraa ja varmistaa, että tuulivoimaloiden kiinteistöverotusarvon määräytyminen tapahtuu oikeudenmukaisesti ja yhteisten pelisääntöjen mukaan sekä mihin toimenpiteisiin hallitus ryhtyy, jotta tuulivoimaloiden kiinteistöveron määräytymisperusteita muutetaan kuntien osalta ennakoitavampaan ja yhdenmukaisempaan suuntaan?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kiinteistöverotuksessa on rakennusten arvostamisessa lähtökohtana laskennallinen keskimääräisiin rakentamiskustannuksiin perustuva jälleenhankinta-arvo, joka määräytyy kaavamaisin perustein siten kuin vuosittain annettavassa valtiovarainministeriön asetuksessa rakennusten jälleenhankinta-arvon perusteista säädetään. Asetuksessa on useiden rakennustyyppien jälleenhankinta-arvo määritelty pelkästään pinta-ala- tai tilavuusyksikköperusteisesti. Eräiden rakennustyyppien jälleenhankinta-arvon laskentaan liittyy rakennusten useiden teknisten ominaisuuksien huomioiminen. Verotusarvo saadaan vähentämällä jälleenhankinta-arvosta rakennusten iän perusteella määräytyvä vuotuinen ikälennus.

Tuulivoimaloiden osalta ei sitä vastoin ole käytettävissä vastaavanlaisia keskimääräisiä rakentamiskustannuksia koskevia tietoja, joista jälleenhankinta-arvot kyettäisiin johtamaan siten, että eri tuulivoimaloiden verotusarvot olisivat neutraalisuusnäkökulmasta oikeassa suhteessa keskenään. Ne arvostetaan todellisten rakentamiskustannusten perusteella, joista verotusarvoon luetaan 75 prosenttia. Sama koskee yleisesti muitakin rakennelmia, joita esimerkkinä voidaan mainita tietoliikennemastot, polttoainejakelukatokset ja satamarakenteet.

Toimialasta riippumatta yritykset pyrkivät investointipäätöksiä tehdessään löytämään kustannustehokkaimpia ratkaisuja, jotka samalla täyttävät kulloinkin asetetut toiminnalliset ja tuotannolliset vaatimukset. Tuulivoima-ala on edelleen suhteellisen uusi sähköntuotannon ala, jolla tapahtuu jatkuvaa teknistä kehitystä niin toiminnassa tarvittavien laitteistojen kuin kiinteistöverotuksen veropohjaan kuuluvien kiinteistön ainesosiin luettavien rakenteidenkin – perustukset, torni ja konehuone – valmistuksessa ja rakentamisessa. Tuulivoimaloiden nopea kehitys on pantu merkille

myös kysymyksen perusteluosassa. Investointiratkaisuihin vaikuttavat luonnollisesti usein myös verotukselliset näkökohdat, mikä niin ikään on perusteluosassa tuotu esiin.

Näissä olosuhteissa tuulivoimaloiden arvostaminen kiinteistöverotuksessa todellisten rakentamiskustannusten perusteella on tarkoituksenmukainen ja toimiva menetelmä. Tuulivoimalan jälleenhankinta-arvon määrittäminen esimerkiksi sellaisten kuviteltavissa olevien teknisten seikkojen, kuten tuulivoimalan napakorkeuden taikka tornin tilavuuden tai sen pohjan pinta-alan perusteella, voisi olla omiaan johtamaan mielivaltaisiin eroihin verotusarvoissa riippuen muun muassa voimalan rakentamisajankohdasta, koosta ja teknisestä toteuttamistavasta. Tällaisella verosääntelyllä voisi olla myös perusteetonta ohjausvaikutusta tietynlaisten teknisten ratkaisujen käyttöön. Se myös vaikeuttaisi meri- ja maatuulivoimaloiden vertailtavuutta kevennettäessä hallitusohjelman mukaisesti merituulivoimaloiden kiinteistöverotusta. Toimenpide on määrää toteuttaa siten, että merituulivoimaloiden jälleenhankinta-arvoa laskettaessa huomioon otettaviin rakentamiskustannuksiin luettaisiin maatuulivoimaloita vähäisempi osa rakentamiskustannuksista.

Hallituksen käsityksen mukaan todellisiin rakentamiskustannuksiin perustuva arvostamistapa on tuulivoimaloiden teknisen kehityksen jatkuessa oikeudenmukaista ja tarjoaa yhteiset selkeät periaatteet toimialan yrityksille. Rakentamiskustannusperusteinen arvostaminen merkitsee samalla sitä, että verotuksen perusteena käytettävät tiedot voidaan saada vain toiminnan harjoittajilta itseltään, kuten kysymyksen perusteluosassa on todettu. Ministeriön tietoon ei ole kuitenkaan tullut, että verotuksessa käytettävien tietojen oikeellisuudessa olisi tämän vuoksi erityisiä puutteita enempää tuulivoimaloiden kuin muidenkaan rakentamiskustannusten perusteella arvostettavien rakennelmien osalta.

Tuulivoimaloiden keskenään eri suuriin verotusarvoihin vaikuttavat esimerkiksi maaperästä johtuvat erilaiset perustamiskustannukset, materiaalikustannusvaihtelut ja rakentamistyön hintavaihtelut, tuulivoimapuiston koko, jolloin voimalan yksikkökustannukset alenevat, sekä tuulivoimalan valmiusaste verovuotta edeltävän vuoden päättyessä. Kaavamääräykset saattavat rajoittaa voimaloiden korkeutta, mikä heijastuu kustannuksiin. Eroja tuulivoimaloista maksettavien kiinteistöverojen määrässä eri kunnissa taas aiheutuu kunkin kunnan kiinteistöveroprosentista, joka saman kunnan sisälläkin voi riippua siitä, onko kyseessä nimellisteholtaan vähintään 10 megavolt-tiampeerin tuulivoimapuisto, mikä on edellytyksenä voimalaitosten korotetun kiinteistöveroprosentin soveltamiselle.

Kysymyksen perusteluosassa on esitetty huoli siitä, että nykytilanteessa kunnat eivät ennakolta kaavoitus- ja luvitus päätöksiä tehdessään kykene riittävän tarkoin arvioimaan tulevaisuudessa kertyviä kiinteistöverotuloja, jotka lienevät kunnille pääasiallinen houkutin tuulivoiman lisärakentamista mahdollistamiin päätöksiin. Tämä huoli on ymmärrettävä. Kiinteistöverotuksen arvostamisratkaisuissa päätavoitteeksi ei kuitenkaan voida ottaa kuntien kiinteistöverotulojen ennakoitavuuden parantamista. Päätavoitteena on sen sijaan oltava verotusarvojen määrittäminen

siten, että ne ovat oikeassa suhteessa keskenään verrattuna käypiin arvoihin. Tähän tuulivoimailoiden arvostaminen rakentamiskustannusten perusteella tarjoaa edellytykset.

Helsinki 5.1.2022

Valtiovarainministeri Annika Saarikko